

İNİSİYATİF

ARASTIRMA MERKEZİ

2025 Kasım: Suriye’de İç-Dış Gelişmeler Raporu

İÇİNDEKİLER

-Suriye-ABD İlişkilerinde Tarihi Gelişmeler

-Londra ve Pekin Ziyaretleri

-Rus Askeri Heyeti ve Güney Sınırında İstikrar Arayışı

-SDG: Müzakere ve Çatışmalar

-Şeyh Gazal Gazal'ın Çağrısı ve Alevi Protestoları

-Süveyda'da "Darbe Girişimi"

-Suriye'nin Bütünlüğü Protestoları ve Devrimin Birinci Yılı

2025 Kasım: Suriye'de İç-Dış Gelişmeler Raporu

Suriye'de Beşar Esad'ın düşüşünden bu yana 11 ay geçti. 11. ayında Suriye, diğer aylarda olduğu gibi yoğun bir gündem yaşadı. Özellikle diplomatik arenada yaşanan tarihi gelişmeler uluslararası medyada Suriye hakkındaki en ilgi çekici konu oldu. Bunun yanında iç ve komşu aktörlerin Şam ile etkileşimleri veya anlaşmazlıkları ülkenin yeniden inşa dönemi için belirleyici olmaya devam ediyor.

Bu rapor, Kasım ayı boyunca yaşanan iç ve dış gelişmeleri tespit ediyor ve okuyucuya sunuyor. Başta Suriye olmak üzere farklı ülkelerin yerel medyalarında yer bulan gelişmeler ve yorumlar aktarılmaya özen gösteriliyor. Gelişmeler ayrıca yazar tarafından analiz ediliyor ve okuyucuya farklı bakış açılarını sunmayı amaçlıyor.

Suriye-ABD İlişkilerinde Tarihi Gelişmeler

Kasım ayına, hatta 8 Aralıktan bu yana olan döneme, damgasını vuran asıl olay 10 Kasım'da iki ülkenin devlet başkanları arasında gerçekleşen Trump-Şara görüşmesiydi. Görüşme, bir Suriye devlet başkanının ilk defa Beyaz Saray'a gelmesi önemini taşıyordu. Ayrıca Suriye'nin 14 yıl süren iç savaş sonrasında uluslararası arenaya dönüşünün sembolü ve Suriye devlet başkanı Ahmet Şara'nın dünya kamuoyunda meşrulaşma şansını doğuruyordu. Öyle ki görüşmeden önce Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi (BMGK) Cumhurbaşkanı Şara ve Suriye İçişleri Bakanı Enes Khattab'ın isimlerini DAESH/El-Kaide yaptırımlar listesinden kaldırmaya ilişkin kararı 14 oyla (sadece Çin çekimser kalmıştır) [kabul etti](#). Görüşme sonrasında DAESH'e karşı Global Koalisyon'a katılmaya hazırlanan Suriye, [terör örgütüne yönelik baskı ve operasyonları artırdı](#).

Şara Beyaz Saray'a gitmeden önce Suriye ve ABD medyasında başka bir haber de gündemdeydi. [Habere](#) göre ABD güçleri, İsrail ile Suriye arasında bir güvenlik anlaşması imzalanması adına ülkenin başkenti Şam'da, bazı iddialar göre Mazzeah Havaalanında, bir üs kurmayı planlıyordu. Ancak Suriye devlet medyası SANA, haberin [doğruluğu olmadığını](#) duyurdu.

İçişleri Bakanlığı: DAESH tehdidini etkisiz hale getirmek için düzenlenen operasyonda 61 baskın, 71 kişi gözaltına alındı. 9 Kasım 2025 (SANA)

Trump ile görüşmesinden önce Şara, Washington'da birçok etkinliğe katıldı ve birçok kişiyle görüştü. Suriye-Amerikan örgütleriyle [bir araya geldi](#). Şara, Esad döneminde Suriye'ye uygulanmaya başlayan Sezar yaptırımlarının kaldırılmasına karşı çıkan ABD Temsilciler Meclisi

Dış İlişkiler Komitesi başkanı Brian Mast ile kritik bir [görüşme](#) gerçekleştirdi. Görüşmede Şara ile Mast, Suriye’ye uygulanan Sezar yaptırımları üzerine konuştu. Görüşmeden bu yana Sezar Yaptırımlarının kaldırılmasına karşı çıkan Mast; yaptırımların kaldırılmasına destek vereceğini, ancak Şam’ın gerekli adımları atmaması halinde yaptırımların tekrar uygulanabileceği bir durumu kabul edeceğini [ifade etti](#). Washington ziyareti kapsamında Şara ayrıca Kongre

ABD Başkanı Donald Trump ile Suriye Cumhurbaşkanı Ahmed Şara, Beyaz Saray. 10 Kasım 2025 (Suriye Cumhurbaşkanlığı)

üyeleri [Joe Wilson ve Marlin Stutzman](#) ile de görüştü.

Trump ve Şara 10 Kasım’da Beyaz Saray’da bir araya geldi. İkiliye ABD Başkan Yardımcısı J.D Vance, ABD Ankara Büyükelçisi ve Suriye Özel Temsilcisi Tom Barrack ve Suriye Dışişleri Bakan Esad Şeybani eşlik etti. Aynı günün gecesinde bir Amerikan

haber kanalına katılan Şara, ABD ordusunun Suriye’de kalması için nedenlerin olduğunu ancak bunların merkezi hükümetle koordineli şekilde yapılması gerektiğini belirtti. ABD sponsorluğunda başlayan ve Müslüman çoğunluklu ülkelerin İsrail ile ilişkilerini geliştirmesini öngören İbrahim Anlaşmaları (Abraham Accords) ile ilgili sorulan soruya, Suriye’nin durumunun farklı olduğu cevabını verdi. Ayrıca ABD ve Trump yönetiminin bu konuda kendilerine yardımcı olabileceğini [vurguladı](#).

Washington ziyaretinden sonra Şara, Suriye’nin DAEŞ’e karşı Global Koalisyon’a katıldığını duyurdu. Sonucunda ABD Merkez Kuvvetler Komutanlığı (CENTCOM) Suriye Hükümeti ile koordinasyonu artırdı ve DAEŞ’e karşı [ortak operasyonlar düzenlendi](#). Suriye-ABD iş birliğinin DAEŞ’le sınırlı kalmayıp aynı zamanda İran Devrim Muhafızları Ordusu (IRGC), Hamas ve Hizbullah’a karşı mücadele kapsamında da genişletilmesi [planlanıyor](#). Nitekim Irak Savunma Bakanı Abbasi, ABD Savunma Bakanı Pete Heghseth ile yaptığı telefon görüşmesinde bölgede İran destekli Irak milis güçlerine özellikle Suriye içerisinde operasyonlar düzenlendiğini [söylemiştir](#).

ABD-Suriye ilişkilerinin yeniden düzenlenmesinde anahtar bir rol oynayan başka bir konu ise DAEŞ’e karşı savaşta uzun yıllar boyunca ABD’nin Suriye’deki ortağı olan Suriye Demokratik Güçleri (SDG)’nin merkezi hükümete entegrasyonudur. Barrack’ın açıklamalarına göre ABD Dışişleri Bakanı Marco Rubio, Türkiye ve Suriye mevkidaşları Hakan Fidan ve Esad Şeybani ile konu üzerine “önemli” bir toplantı gerçekleştirdi. Toplantıda, SDG’nin yeni Suriye’de ekonomik, savunma ve sivil yapıya entegre edilmesi için atılacak adımlar ele alındı.

Londra ve Pekin Ziyaretleri

Washington ziyareti ardından Suriye Dışişleri Bakanı Esad Şeybani iki önemli ziyaret daha gerçekleştirdi. Bunların ilki Londra diğeri ise Pekin ziyaretleri oldu.

Birleşik Krallık 7 Kasım'da BMGK kararını takiben Cumhurbaşkanı Şara ile İçişleri Bakanı Khatatb'ın üzerindeki [yaptırımları kaldırmıştı](#). ABD ziyaretinin ardından Şeybani, 12 Kasım'da Birleşik Krallık'a gitti. İngiliz yetkililer ve iş insanlarıyla görüşmeler gerçekleştirdi. Ziyaret kapsamında 12 yıl boyunca kapalı olan Londra Büyükelçiliği tekrar açıldı ve Suriye bayrağı göndere çekildi. Londra merkezli bir düşünce kuruluşunun bir paneline konuk olan Şeybani, Esad rejiminin yarattığı "tehdit yayıcı" Suriye imajının yeni yönetim kapsamında düzeltilmeye çalışıldığını ve [yeni Suriye'nin güvenilecek bir imaj inşa etmek istediğini belirtti](#).

Suriye Büyükelçiliği binası üzerinde Suriye Arap Cumhuriyeti bayrağı göndere çekildi, Londra/ Birleşik Krallık. 14 Kasım 2025 (Suriye Dışişleri Bakanlığı)

17 Kasım'da Şeybani, Pekin'de Çin Dışişleri Bakanı Wang Yi ile görüştü. Çin, uzun bir süre boyunca Esad'ın destekçisi olmuş ve BMGK'de Esad lehine oy kullanmıştır. 8 Aralık'tan bu yana yeni hükümetle ilişkilerini geliştirmekte yavaş davranışa da iki ülke arasındaki ilişkiler karşılıklı fayda gözetilerek devam etmektedir.

Görüşme sonrası yapılan açıklamalarda [Suriye "Tek Çin Politikasını"¹ tanıdığını duyurmuş](#) ve aynı şekilde Çin heyeti [Suriye'nin siyasi bütünlüğünün sağlanması gerektiğini](#) belirtmiştir. Çin'in Şam büyükelçiliğinin 2026'nın başlarında açılması [planlanmıştır](#). Görüşmeler sonrası Suriye hükümetinin ülkede bulunan ve uzun süre Esad rejimine karşı savaşmış Uygur kökenli savaşçıları² Çin'e teslim edeceğine dair [haberler](#) çıkmış, ancak devlet medyası SANA haberlerin asılsız olduğunu [duyurmuştur](#).

Rus Askeri Heyeti ve Güney Sınırında İstikrar Arayışı

Ekim ayının sonlarında İsrail, Suriye'nin Kuneytra vilayetine bağlı Samdaniye el-Şarkiye kasabasına demir kapılar yerleştirdi ve [Kuneytra](#), [Daraa](#) ve [Şam kırsalında](#) sessiz ilerlemesini Kasım ayı boyunca devam ettirdi. 16 Kasım'da Şam'a gelen Rus askeri heyeti, Savunma Bakanı Merhuf Ebu Kasra ve diğer yetkililerle Şam'da [görüştü](#). Görüşmeden sonra Rus ve Suriyeli birlikler Suriye'nin güney sınırında [tur düzenledi](#). Esad rejimi yıkılmadan önce Rusya, İsrail-Suriye sınırında bulunmuş ve iki ülke arasında sınır anlaşmazlıkları yaşanmasını büyük oranda engellemiştir. Rus heyetinin güney ziyareti, tekrardan Rus birliklerinin Güney Suriye'de

¹ Tek Çin Politikası (One-China Principle), Çin adında tek bir egemen devlet olduğunu (Çin Halk Cumhuriyeti) ve Tayvan'ın onun bölünmez bir parçası olduğunu savunan prensiptir.

² Genellikle Türkistan İslam Partisi (TİP) saflarında bulunan Uygur savaşçıları 84.Tümen'in kurulmasıyla Suriye Savunma Bakanlığına entegre olmuştur.

konuslanıp İsrail ilerlemesini durdurma ve Suriye’nin güneyinde istikrar yaratma ihtimalini doğurabilir.

Ancak bu çabalar İsrail tarafından gölgelenmiştir. Öyle ki İsrail Başbakanı Netanyahu -Rus askeri heyetin ziyaretiyle aynı günlerde- diğer kabine üyeleri ve askerlerle birlikte [Suriye topraklarındaki İsrail askeri mevzilerini ziyaret etmiştir.](#)

Suriye-İsrail güvenlik anlaşmasının imzalanabilmesi adına Suriye, İsrail’in [8 Aralık 2024 öncesi sınırlara dönmesini](#) ve 1974’te iki ülke arasında imzalanan (İsrail bu anlaşmanın Esad rejimiyle birlikte çöktüğünü tek taraflı olarak kabul etmiştir) ve iki ülke sınırları arasında tampon bölgelerin kurulmasını öngören BM anlaşmasının uygulanması şartını koşmaktadır. Şara ve Şeybani, İsrail’in Suriye’de işgal ettiği topraklardan çekilmediği sürece bir anlaşma yapılmasının mümkün olmadığını vurgulamıştır.

İsrail medyasına göre Netanyahu, bu ay düzenlenen bir kabine toplantısında Başkan Şara’nın Washington’dan “şişirilmiş” şekilde döndüğünü ve İsrail’in kabul etmeyeceği şeyleri yapmaya başladığını söyledi.

Şam’ın güneybatı kırsalındaki Beyt Cin kasabasına düzenlenen İsrail hava saldırıları sonucu meydana gelen hasar 28 Kasım 2025 (SANA)

Beyt Cin Saldırısı

28 Kasım Cuma, günün erken saatlerinde İsrail Savunma Kuvvetleri, Beyt Cin’de faaliyet gösterdiği iddia edilen Cemaat İslami adlı örgütün üyelerini tutuklamak için başlattığı operasyon yerel halkın silahlı cevabına yol açtı. İsrail’in ağır topçu saldırıları ve hava araçları desteğiyle başlattığı saldırı [13 sivilin ölümüne](#) yol açtı.

Suriye ve birçok ülke saldırıları kınarken İsrail medyasına göre operasyonların sebebi İsrail’e kuzeyden gelebilecek bir saldırı için bazı grupların Suriye’yi kullanmasıdır. Hatta İsrail Savunma Bakanı Yisrael Katz, kuzeyde Hamas ve Hizbullah dışında Yemen merkezli Husilerin de bulunduğunu iddia etmiştir. Beyt Cin’de yaşananlar ulaşılmaması beklenen güvenlik anlaşmasının yıl sonuna kadar imzalanma ihtimalini azaltabilir.

Aksa Tufanı Etkinliği

Kasım ayında iki ülke arasında yaşanan bir diğer gerilim bir etkinlik sebebiyle yaşandı. Halep Kültür Müdürlüğü tarafından duyurulan “Aksa Tufanı” adlı etkinlik, gerekli resmi onaylar alınmadan ilan edildiği için yayımlandıktan kısa süre sonra kaldırılarak idari gerekçelerle [iptal edildi](#). Sonrasında İsrail Dışişleri Bakanlığı etkinliğin duyurulmuş olmasını “7 Ekim’i kutlama girişimi” olarak nitelendirerek kınadı. Buna karşın yerel kaynaklar, iptalin tamamen prosedür gereği olduğunu ve duyurudan bir süre önce zaten karara bağlanmış olması nedeniyle yapıldığını vurguladı.

SDG: Müzakere ve Çatışmalar

10 Mart Mutabakatı kapsamında SDG’nin devlet kurumlarına entegre edilmesi sürecinin yıl sonuna kadar tamamlanması gerekirken senenin son ayına girilirken somut bir adım henüz atılamamıştır. 19 Kasım’da Duhok’ta bir konferansa katılan SDG lideri Mazlum Abdi, 10 Mart Mutabakatının uygulanacağı teminatını verse de diğer aylarda olduğu gibi kasım ayında da bu sahaya yansıtmamıştır. Hatta iki taraf arasında gerilim SDG kontrolündeki Güney Rakka Ghanem Ali kasabasında sıcak çatışmaya dönmüş ve iki Suriye askeri personeli hayatını kaybetmesine sebebiyet vermiştir. Çatışmalar sonrasında ateşkes anlaşması imzalanmış ancak gerilim azalmamıştır.

Suriye merkezi hükümeti birçok kez federalizmin ülkede uygulanmayacağını ve tartışmaya açık olmadığını belirtmiş, SDG ise Şam’ın ülke genelindeki yetki alanının kısıtlanması gerektiğini savunmuştur. Bu nedenle iki taraf hala bu konuda [bir fikir ortaklığına ulaşamamıştır](#).

19 Kasım’da Cumhurbaşkanı Şara, SDG’ye yakınlığıyla bilinen, SDG kontrolündeki topraklarda bulunan ve önemli bir nüfuza sahip Şammar aşiretinin lideri Şeyh Hamidi el-Carba’yı Başkanlık Sarayı’nda [ağırladı](#). Şeyh el-Carba, iki tarafın da 10 Mart Mutabakatı’nı uygulamaya hazır olduğunu belirtti.

5

Ekim ayının sonlarında SDG’ye yakın medya kanalları, SDG’nin üç ayrı askeri tümen olarak Suriye Savunma Bakanlığına entegre olacağını iddia etmişlerdi. Bazı SDG komutanları Kasım ayı boyunca bu söylemleri tekrar etse de Şam tarafından bu iddiayı destekleyen bir açıklama yapılmamış ve sahada konuyla alakalı herhangi bir adım atılmamıştır.

Şeyh Gazal Gazal’in Çağrısı ve Alevi Protestoları

Suriye Yüksek Alevi İslam Konseyi Başkanı Şeyh Gazal Gazal, ülkede bulunan Alevilere ademimerkeziyet ve Alevi hakları adına protestoya [çağırmıştı](#). 25 Kasım’da gerçekleşen protestolarda mart ayında yaşanan sahil olaylarının tekrar yaşanmaması adına önlemler alındı. İçişleri Bakanlığı Sözcüsü Nureddin el-Baba, olayları [yerinden inceledi](#) ve eski Baas rejiminin aksine yeni hükümetin vatandaşlarını koruyacağını ifade etti. Lazkiye, Hama ve Humus gibi vilayetlerde protestolar gerçekleşti.

Süveyda’da “Darbe Girişimi”

29 Kasım 2025’te “Ulusal Muhafız Kuvvetleri” adlı yerel milis gücü, Şam yönetimi ve bazı dış taraflarla koordineli olduklarını iddia ettiği kişileri hainlik ve casusluk planı ile suçlayarak geniş çaplı bir [tutuklama kampanyası başlattı](#). Aralarında önde gelen Dürzi şeyhlerinin de olduğu bazı şahıslar gözaltına alındı, suçlama kapsamında kente yönelik “iç güvenlik ihlali” ve “barbar saldırı planı” olduğu iddia edildi. Tutuklanan bazı kişilere karşı sosyal medyada yayılan

işkence, hakaret ve aşığılama gibi görüntüleri büyük tepki uyandırdı. Milis güçleri bu operasyonu “kesin, hızlı ve kararlı bir güvenlik hamlesi” olarak tanımladı.

Kasım ayı boyunca Şam ile İsrail destekli Dürzi milisler arasında [sıcak çatışma](#) devam etti. Dürzi spiritüel ayrılıkçı lider Şeyh Muvafak Tarif, bir röportajda ABD ve Trump yönetiminin Suriye’de azınlıkları koruması gerektiğini belirtti.

Suriye’nin Bütünlüğü Gösterileri ve Devrimin Birinci Yılı

27 Kasım’da Halep Valiliği “ülkenin ve halkın birliğini vurgulamak ve bölünme girişimlerini reddetmek” adına halkı gösterilere [çağırdı](#). Bu gösteriler merkezi hükümet kontrolündeki birçok bölgede yankı buldu ve halk ülkenin bütünlüğünü savunmak adına ayrılıkçı söylemleri ve İsrail [ihlallerini protesto etti](#).

Cumhurbaşkanı Şara, Halep Kalesi’nde Esad’ın düşüşünü kutlayan kalabalığı selamlıyor, 29 Kasım 2025 (AFP)

27 Kasım ayrıca muhalif güçlerin Halep’i ele geçirip Suriye’nin kaderini değiştirdiği “Saldırganlığın Önlenmesi (Deterrence of Agression)” operasyonun birinci yıl dönümünü işaret eder. Kutlamalara Halep’te katılan Şara, ülkenin yeniden inşasını gerçekleştirmek için her şeyin yapılacağını duyurdu.